

CẬP NHẬT THỊ TRƯỜNG TÀI CHÍNH & HÌNH THỨC THANH TOÁN TẠI VIỆT NAM

1. XU HƯỚNG THANH TOÁN XUYÊN BIÊN GIỚI
2. XU HƯỚNG MUA TRƯỚC TRẢ SAU (BNPL)

1. XU HƯỚNG THANH TOÁN XUYÊN BIÊN GIỚI (CROSS – BORDER PAYMENT)

TỔNG QUAN

- Tiềm năng của dịch vụ CBP tại Việt Nam
- Các phương thức CBP phổ biến tại Việt Nam
- Khó khăn – rào cản của việc mở rộng
- Một số nước đã kết nối CBP với Việt Nam

CROSS BORDER PAYMENT (CBP) TẠI VN TĂNG TRƯỞNG MẠNH MẼ NHỜ VÀO:

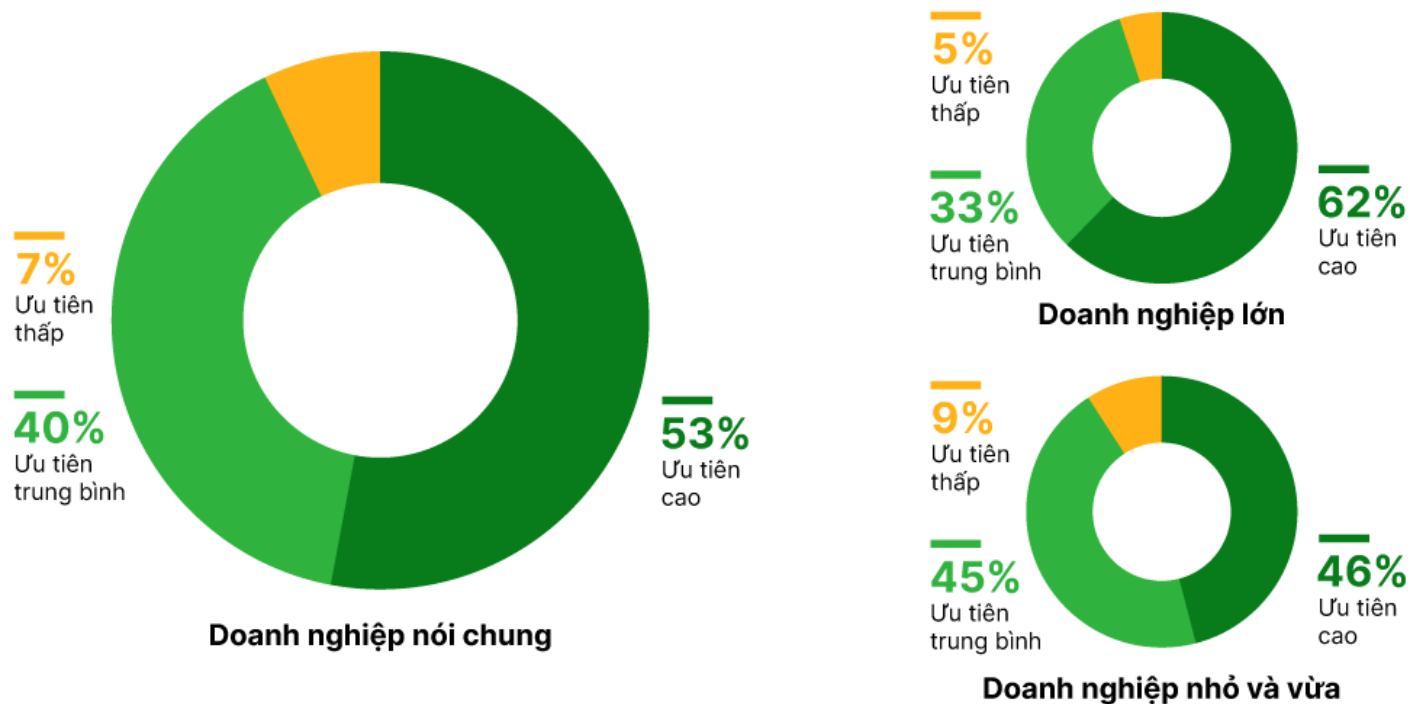

- Việt Nam là một trong những thị trường thương mại điện tử phát triển nhanh nhất Đông Nam Á, với lượng lớn giao dịch xuyên biên giới từ các nền tảng như **Amazon, Alibaba, eBay, Taobao**.
- Doanh nghiệp SMEs ngày càng tham gia vào xuất khẩu trực tuyến, đặc biệt qua các nền tảng B2B.
- Ngành xuất khẩu hàng hóa (dệt may, điện tử, thủy sản) cũng yêu cầu các giải pháp thanh toán xuyên biên giới nhanh, an toàn và tiết kiệm chi phí.

CROSS – BORDER PAYMENT HIỆN LÀ NHU CẦU CẤP THIẾT CỦA DN

- Bắt nguồn từ thực tế nhiều doanh nghiệp đang mở rộng hoạt động ra toàn cầu, nhu cầu về các giải pháp thanh toán xuyên biên giới một cách nhanh chóng và an toàn đã tăng vọt.
- 93% doanh nghiệp** được khảo sát coi nhiệm vụ **thúc đẩy cross-border** là **ưu tiên hàng đầu** (theo *Global State of Cross-Border Commerce* năm 2023)

THÚC ĐẨY CROSS – BORDER PAYMENT TRỞ THÀNH ƯU TIÊN CỦA CÁC DOANH NGHIỆP

CÁC PHƯƠNG THỨC CBP PHỔ BIẾN TẠI VN

1

SWIFT & NGÂN HÀNG TRUYỀN THỐNG

- Vẫn phổ biến nhưng chi phí cao, thời gian xử lý lâu (2-5 ngày).

2

VÍ ĐIỆN TỬ & PAYMENT GATEWAY

- Phổ biến như: PayPal, Payoneer, Stripe, Wise, Alipay, WeChat Pay
- Được ưa chuộng bởi các cá nhân, freelancer và DN xuất khẩu.

3

TIỀN MÃ HÓA & BLOCKCHAIN

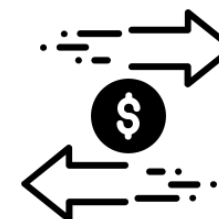
- Một số doanh nghiệp thử nghiệm USDT, Bitcoin, Ripple (XRP) để giao dịch nhanh chóng với chi phí thấp

4

HỆ THỐNG THANH TOÁN TỨC THỜI (FAST PAYMENT SYSTEM)

Các giải pháp mới từ **Visa Direct, Mastercard Send, NAPAS 247** đang giúp rút ngắn thời gian giao dịch.

KHUNG PHÁP LÝ, CHÍNH SÁCH CỦA VN CÓ KHÓ KHĂN – THUẬN LỢI GÌ?

THUẬN LỢI

SỰ QUAN TÂM VÀ HỖ TRỢ TỪ CHÍNH PHỦ

Ban hành các văn bản như **Luật Giao dịch điện tử (2005)**, **Luật An ninh mạng (2018)** và **Nghị định 101/2012/NĐ-CP** về thanh toán không dùng tiền mặt **tạo nền tảng pháp lý cho hoạt động**

CƠ CHẾ THỬ NGHIỆM CÓ KIỂM SOÁT (SANDBOX)

Cho phép các doanh nghiệp **thử nghiệm** SP – DV mới trong môi trường được giám sát, giúp **giảm thiểu rủi ro** và **tạo điều kiện** cho đổi mới sáng tạo.

HỢP TÁC GIỮA NGÂN HÀNG VÀ FINTECH

Tận dụng **thế mạnh của cả hai** bên để cung cấp **dịch vụ** tài chính **đa dạng** và **hiệu quả** hơn cho khách hàng.

KHÓ KHĂN

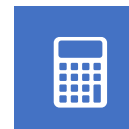
KHUNG PHÁP LÝ CHƯA HOÀN THIỆN

Vẫn thiếu một khung pháp lý toàn diện và cụ thể cho các hoạt động Fintech

QUY ĐỊNH VỀ NGOẠI HỐI VÀ KIỂM SOÁT DÒNG TIỀN

Các **quy định chặt chẽ** về quản lý ngoại hối nhằm ngăn chặn rửa tiền và gian lận tài chính **có thể hạn chế khả năng mở rộng dịch vụ CBP**

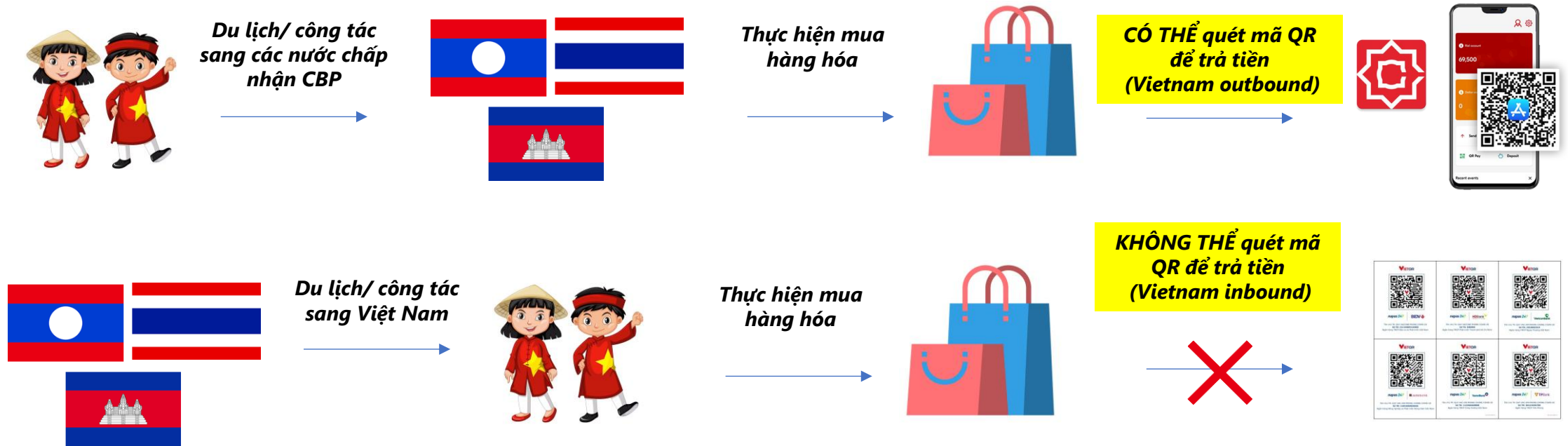
THIẾU CƠ CHẾ BẢO VỆ NGƯỜI TIÊU DÙNG

Các **quy định** về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng trong lĩnh vực Fintech **chưa được chi tiết hóa để giải quyết** cho các tình huống xảy ra tranh chấp hoặc sự cố bảo mật.

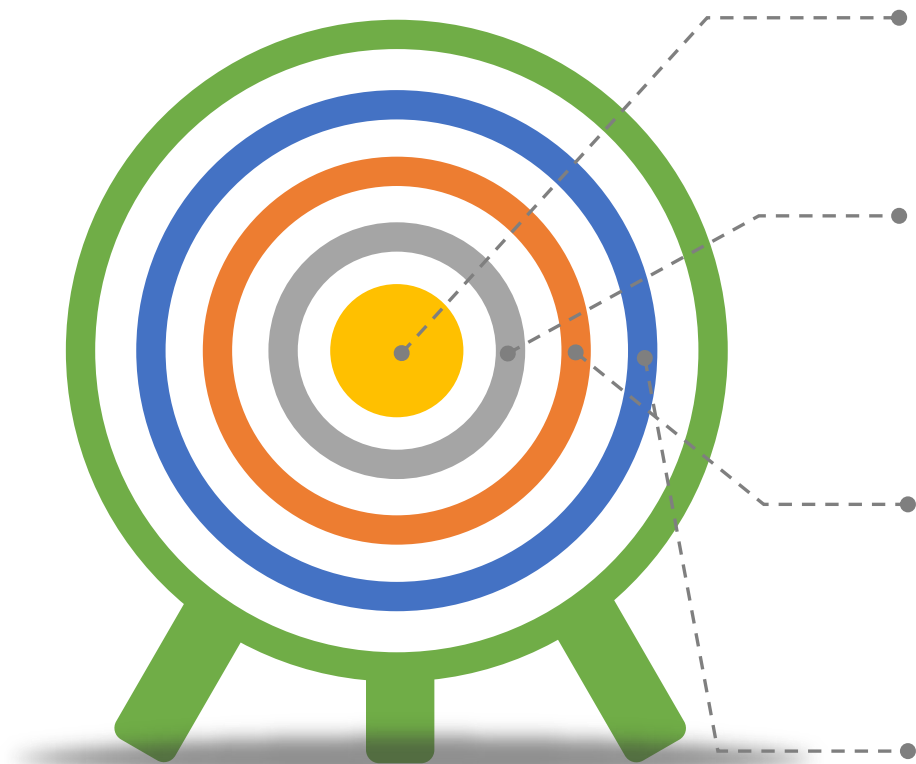
RÀO CẢN/THÁCH THỨC CỦA VIỆC MỞ RỘNG (1)

Chủ yếu các kết nối thanh toán QR vẫn phục vụ mục đích chuyển khoản, hơn nữa **hiện tại mới là giao dịch một chiều** chưa có phát sinh giao dịch chiều thanh toán tại Việt Nam

Nguyên nhân: chưa có điểm chấp nhận mã QR song phương.

RÀO CẢN/THÁCH THỨC CỦA VIỆC MỞ RỘNG (2)

CHI PHÍ GIAO DỊCH CAO

Phí chuyển tiền quốc tế qua ngân hàng truyền thống hoặc PayPal khá đắt, ảnh hưởng đến lợi nhuận doanh nghiệp.

VẤN ĐỀ VỀ PHÁP LÝ & KIỂM SOÁT DÒNG TIỀN

Ngân hàng Nhà nước có các quy định kiểm soát dòng tiền ra vào để tránh rửa tiền & gian lận tài chính..

RỦI RO NGOẠI HỐI

Biến động tỷ giá ảnh hưởng đến giá trị thanh toán, đặc biệt với USD, EUR...

BẢO MẬT & PHÒNG CHỐNG GIAN LẬN

Tấn công mạng, lừa đảo thanh toán quốc tế vẫn là vấn đề lớn.

NGÂN HÀNG & DOANH NGHIỆP CẦN CHUNG TAY

Với xu hướng phát triển giao thương, kết nối không biên giới như hiện nay, ngân hàng, các tổ chức trung gian thanh toán và doanh nghiệp/ hệ thống nhà cung cấp hàng hóa cần hợp sức để cùng hòa nhập:

- **Đơn giản hóa quy trình** (tạo lập, thanh toán, gạch nợ....) cho các QR thanh toán song phương
- **Ưu đãi cho các DN** tham gia vào hệ thống cung cấp các QR thanh toán song phương
- **Mở rộng quy mô hoạt động ngân hàng** số sang các nước, nhất là quốc gia trong khu vực có nền tài chính số phát triển mạnh như Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Singapore.

- Các DN/ nhà cung cấp sản phẩm hàng hóa, dịch vụ trong nước nắm bắt xu hướng **chấp nhận đặt mã QR thanh toán** song phương để phục vụ thanh toán xuyên biên giới.
- **Chấp nhận phí** để tận dụng khai thác nguồn khách hàng quốc tế khi đến Việt Nam du lịch, mua sắm.

QUÉT QR THANH TOÁN XUYÊN BIÊN GIỚI GIỮA VIỆT NAM VÀ CAMPUCHIA

Đã chính thức hoàn thành thí điểm kết nối liên thông thanh toán bán lẻ sử dụng QR code giữa Việt Nam và Campuchia

TẠI CAMPUCHIA

Sử dụng **ứng dụng di động** của các ngân hàng để thực hiện thanh toán **quét KHQR** tại khoảng **1,8 triệu điểm** chấp nhận thanh toán của Campuchia.

TẠI VIỆT NAM

Sử dụng **ứng dụng Bakong**, khách hàng của 57 ngân hàng Campuchia khi đến Việt Nam có thể **quét mã VietQR tại các điểm chấp nhận** thanh toán của các ngân hàng đầu tiên triển khai dịch vụ gồm **BIDV và TPBank** để thanh toán từ tài khoản tiền Riel Campuchia (KHR) của khách hàng.

LỢI ÍCH CHO NGƯỜI DÙNG

Khi sử dụng dịch vụ du khách Việt Nam và Campuchia sẽ được hưởng tỷ giá chuyển đổi ưu đãi thay vì chuyển đổi sang ngoại tệ thứ ba

QR XUYÊN BIÊN GIỚI VIỆT NAM - LÀO

Ngày 01/12/2023 tại thành phố Luang Prabang - Lào, NAPAS và Công ty TNHH Mạng lưới thanh toán quốc gia Lào (LAPNET) đã ký kết Thỏa thuận hợp tác về nghiên cứu triển khai thí điểm kết nối thanh toán bán lẻ song phương sử dụng mã QR giữa Việt Nam và Lào

LỢI ÍCH KHI KẾT NỐI

- ❖ Giúp các doanh nghiệp hai nước có thêm lựa chọn về đồng tiền giao dịch
- ❖ Giảm chi phí hoạt động do không phải quy đổi tỷ giá qua đồng tiền thứ ba
- ❖ tạo thuận lợi hơn hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp khi được tăng khả năng tiếp cận nguồn vốn bằng nội tệ cho các doanh nghiệp, nhà đầu tư Việt Nam tại Lào

➔ **Thúc đẩy sử dụng bản tệ trong thanh toán, chuyển tiền phục vụ thương mại, đầu tư và vay nợ giữa 2 nước**

Thủ tướng Chính phủ, Phó Thủ tướng Chính phủ cùng lãnh đạo Bộ, ngành hai nước đã bấm nút chính thức công bố kết nối dịch vụ thanh toán bán lẻ sử dụng mã QR

CÁC NGÂN HÀNG THAM GIA

TẠI VIỆT NAM

- Ngân hàng **quyết toán**: VietinBank
- Ngân hàng **cung cấp dịch vụ**: Sacombank, BIDV, Vietcombank, BVBANK, Nam A Bank và TPBank

TẠI LÀO

- Ngân hàng **quyết toán**: VietinBank Lào
- Ngân hàng **cung cấp dịch vụ**: BCEL, APB, JDB, LVB, MJB, PSV, Sacombank Lào, STB, ACLEDA Bank Lào, BIC, IDB, VMB và LDB

TIẾP TỤC MỞ RỘNG THANH TOÁN QUA QR XUYÊN BIÊN GIỚI

Tính đến hiện nay, Việt Nam đã **hoàn tất kết nối** hệ thống thanh toán xuyên biên giới qua mã QR với **ba quốc gia** là Thái Lan, Campuchia và Lào với **sự tham gia** của khoảng **18 ngân hàng thương mại** và **3 tổ chức trung gian thanh toán**.

Năm 2025, NAPAS sẽ **tiếp tục mở rộng** kết nối thanh toán bằng mã QR với các quốc gia như **Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Indonesia, Malaysia, Philippines** và **Singapore**

- ✓ Thúc đẩy sử dụng đồng bản tệ trong hoạt động thanh toán xuyên biên giới
- ✓ Thúc đẩy thương mại, đầu tư, du lịch giữa Việt Nam và các nước trong khu vực.

ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC MỤC TIÊU:

Từ đầu năm 2025, nhiều **ngân hàng** sẽ **cập nhật chức năng thanh toán** đối với **giao dịch mã QR** cho người dùng để phục vụ thanh toán xuyên biên giới **thay vì chỉ thuần túy là QR chuyển tiền** miễn phí như hiện nay.

2. XU HƯỚNG MUA TRƯỚC TRẢ SAU (BNPL)

TỔNG QUAN

- Lịch sử hình thành & phát triển
- Tiềm năng của dịch vụ BNPL tại Việt Nam
- Cách thức & các nhóm cung cấp dịch vụ BNPL tại Việt Nam
- Thách thức & khó khăn

BNPL
BuyNowPayLater

LỊCH SỬ HÌNH THÀNH DỊCH VỤ BNPL

BNPL không chỉ là dịch vụ mới nổi tại Việt Nam mà còn là một xu hướng toàn cầu

Phát triển & lan tỏa nhiều hơn tại VN

- Lan tỏa sang các lĩnh vực khác như thời trang, du lịch, giáo dục...
- Quy mô thị trường BNPL tại Việt Nam cuối năm 2023 đạt 1,32 tỉ USD
- Kỳ vọng tăng trưởng 44% trong năm 2024, đạt mức 1,9 tỉ USD

Bắt đầu xuất hiện đầu tiên

Tại các nước phát triển như Mỹ và Anh, khi các công ty tài chính cung cấp giải pháp thanh toán tách biệt việc mua hàng và thanh toán thành nhiều kỳ hạn.

Đầu những năm 2000

2015

2023 - 2024

2024 - 2029

Kỳ vọng tăng trưởng kép

Thị trường dịch vụ BNPL ở Việt Nam kỳ vọng sẽ đạt tốc độ tăng trưởng kép hằng năm là 29,2% và đạt quy mô là 6,89 tỉ USD năm 2029

Bước đầu được biết đến tại VN

- Khi TMĐT bắt đầu bùng nổ và nhu cầu tiêu dùng tăng cao.
- Ban đầu, thông qua các công ty tài chính như Home Credit hay FE Credit, chủ yếu tập trung vào các sản phẩm điện tử và gia dụng

CÁC GIAI ĐOẠN PHÁT TRIỂN CỦA DỊCH VỤ BNPL

Sự phát triển của BNPL trên thế giới và tại Việt Nam có thể được chia thành **ba giai đoạn chính**:

TIỀM NĂNG CỦA LOẠI HÌNH BNPL TẠI VIỆT NAM

- Trên phạm vi toàn cầu, thị trường Mua trước trả sau (BNPL) dự kiến đạt **680 tỷ đô la vào năm 2025** (theo Forbes)
- **95% người tiêu dùng Việt đã biết đến xu hướng này** (theo khảo sát của MasterCard năm 2022)
- **Quy mô BNPL mới chỉ chiếm chưa đến 6,5% quy mô thị trường thương mại điện tử**. Được biết đến nhiều song tỷ lệ sử dụng lại chưa tương xứng - thực tế này chứng minh **BNPL vẫn còn rất nhiều tiềm năng phát triển** trong tương lai gần

THỊ TRƯỜNG MUA TRƯỚC TRẢ SAU
📍 **TẠI VIỆT NAM**

DỰ KIẾN
TĂNG
TRƯỞNG **45%**
/NĂM

TRONG GIAI ĐOẠN 2022 - 2028

- **Thị trường dịch vụ BNPL có thể tiếp tục mở rộng quy mô và phân khúc khách hàng, nhằm đáp ứng nhu cầu chi tiêu của người tiêu dùng thông qua các kênh mua sắm trực tuyến**

TIỀM NĂNG PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ Ở GIỚI TRẺ VN

1. Tiềm năng từ cơ cấu dân số vàng

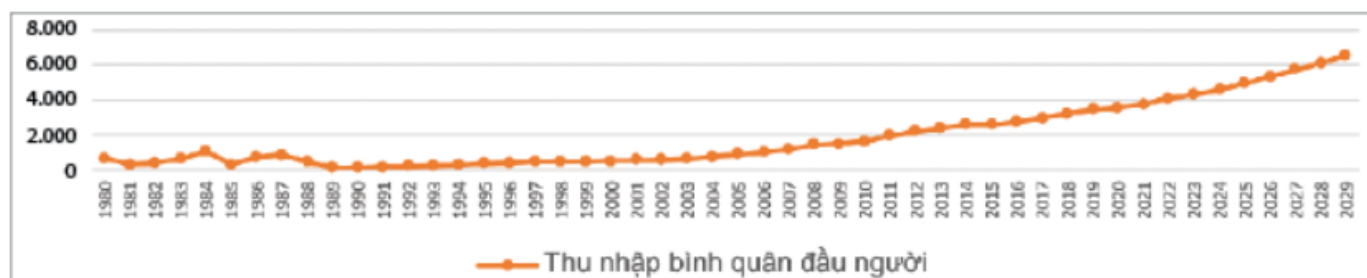
- Cơ cấu dân số vàng tại Việt Nam sẽ kéo dài đến năm 2041.
- Báo cáo của McKinsey (2021) đã dự đoán từ năm 2021 - 2030, Việt Nam có thể tăng thêm 36 triệu người vào tầng lớp tiêu dùng

→ Đây chính là thời cơ tuyệt vời để các dịch vụ hướng đến giới trẻ và tầng lớp trung lưu như BNPL phát triển

2. Thu nhập bình quân đầu người được dự đoán liên tục tăng, đặc biệt ở các độ tuổi trẻ

Hình 1 : Thu nhập bình quân đầu người Việt Nam giai đoạn 1980 - 2023 và dự đoán tới năm 2029

Đơn vị tính: USD

Nguồn: IMF

- Thu nhập bình quân đầu người ở các tầng lớp trẻ sẽ tăng nhanh trong giai đoạn từ 2023 - 2028.

→ Cần phải có những dịch vụ như BNPL để đáp ứng nhu cầu ngày càng lớn của tầng lớp trẻ đang phát triển rất nhanh này.

HÀNH VI MUA SẴM BNPL CỦA KHÁCH HÀNG HIỆN NAY

- Số liệu báo cáo của Research & Markets cũng chỉ ra, 85% số người trẻ Việt Nam sử dụng dịch vụ mua trước trả sau.
- Không những thế, người trẻ ngày nay còn có xu hướng chi tiêu cho trải nghiệm, tâm lý mua hàng để thỏa mãn cái tôi nhất thời.

54%

**KHÁCH HÀNG THÍCH BNPL
HƠN LÀ FREESHIP**

63%

**KHÁCH HÀNG THÍCH BNPL
HƠN LÀ GIẢM GIÁ 10%**

40%

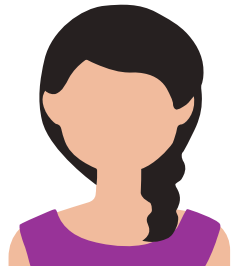
**KHÁCH HÀNG SẼ TĂNG NGÂN SÁCH
MUA SẴM THÊM ÍT NHẤT 10% NẾU
ĐƯỢC THANH TOÁN TRẢ GÓP**

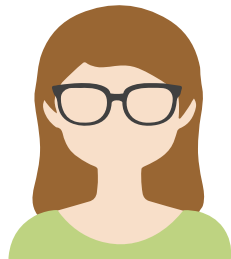
LÝ DO SỬ DỤNG CỦA KHÁCH HÀNG HIỆN NAY

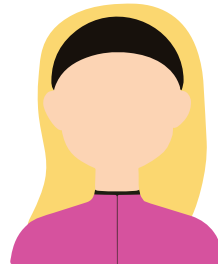
Lãi suất thấp
hoặc Lãi suất 0%

Tiết kiệm tiền để
mua hàng mà
không cần chờ đợi

Thoải mái mua
hàng trong cả
năm hoặc 1 số
dịp đặc biệt

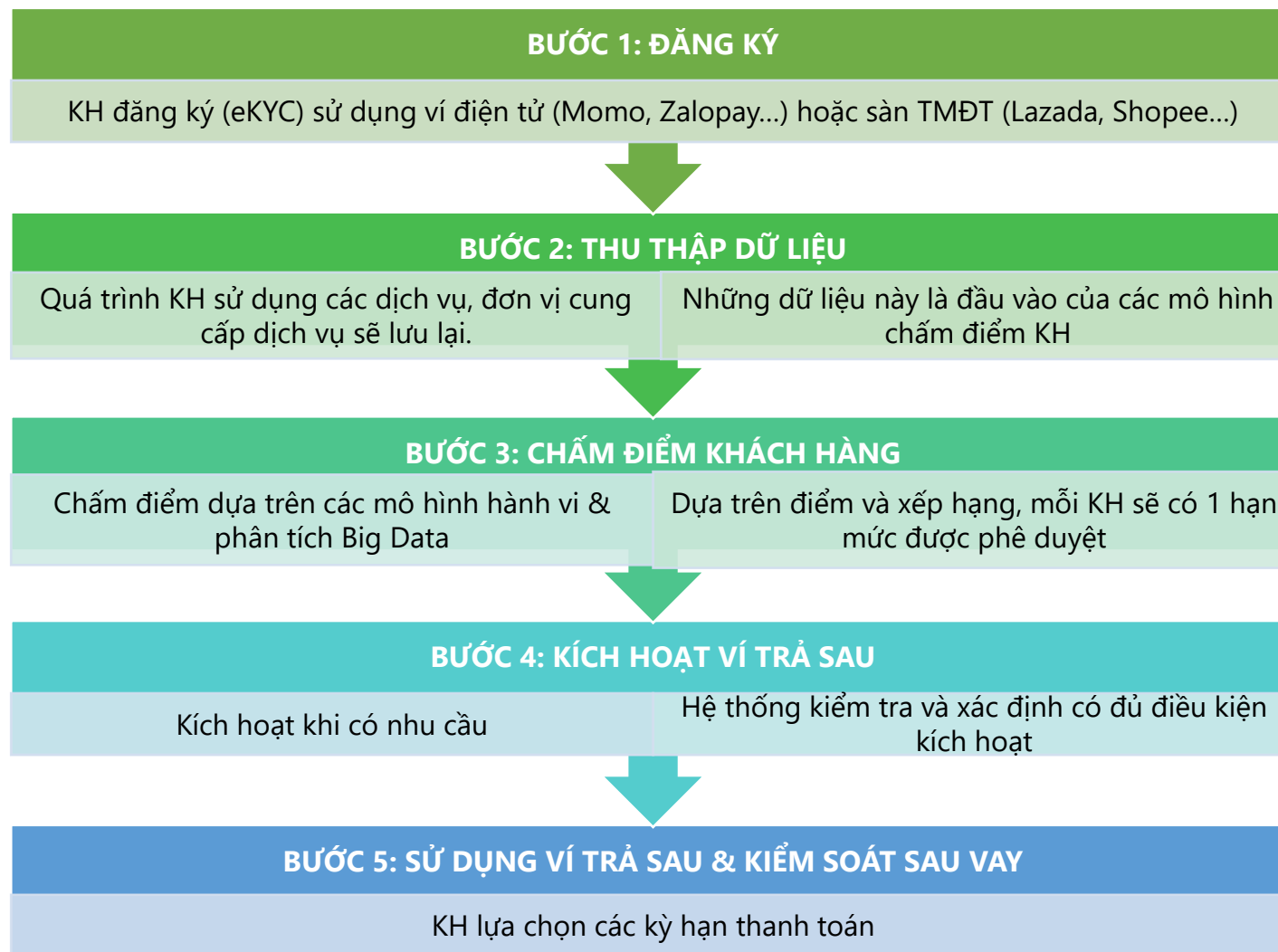

Người dùng sẽ thấy
chọn các hình thức
BNPL được cung cấp
bởi tổ chức uy tín,
mạng lưới thanh
toán lớn

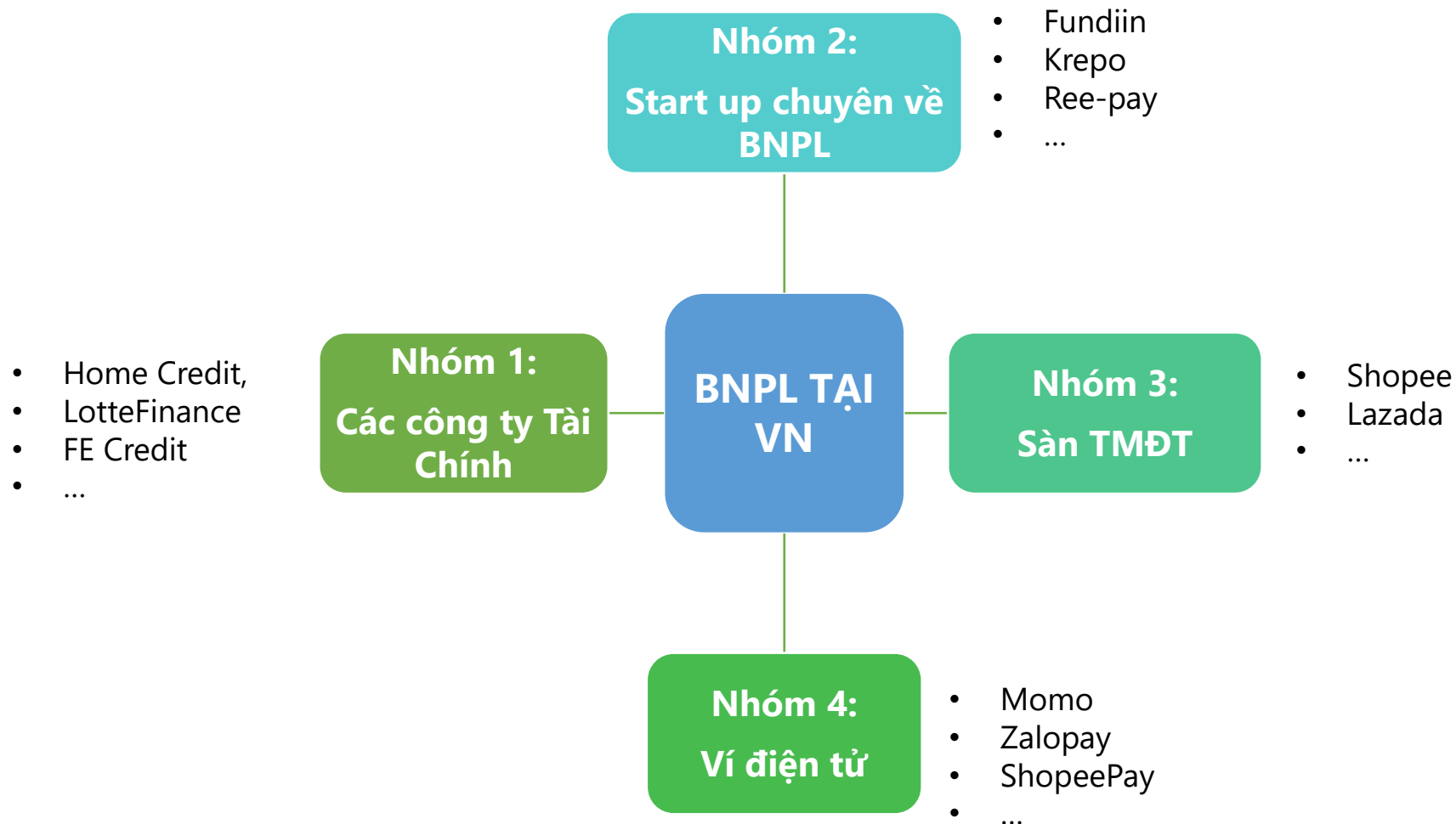
CÁCH THỨC DỊCH VỤ BNPL HOẠT ĐỘNG

Tại mỗi đơn vị cung cấp dịch vụ khác nhau, quy trình có thể thay đổi để phù hợp với hệ thống công nghệ thông tin và khẩu vị rủi ro.

CÁC NHÓM CUNG CẤP DỊCH VỤ BNPL TẠI VIỆT NAM

- Hiện tại, thị trường BNPL tại Việt Nam đang có nhiều sự cạnh tranh đến cả từ các nhà cung cấp trong và ngoài nước như: *Fundiin, Kredivo, Home PayLater, SPayLater, LazPayLater...*
- Có nhiều đơn vị nhưng phần lớn NTD nhận diện BNPL thông qua các sàn TMĐT hoặc ví điện tử

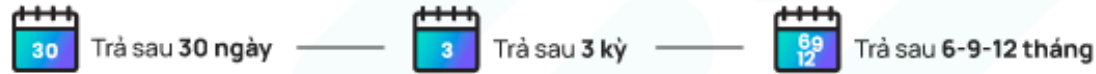

MỘT SỐ NCC TIÊU BIỂU - FUNDIIN

Thành lập vào năm 2019, Fundiin đã nhanh chóng chiếm lĩnh thị phần BNPL và trở thành cái tên phổ biến nhất tại thị trường Việt Nam

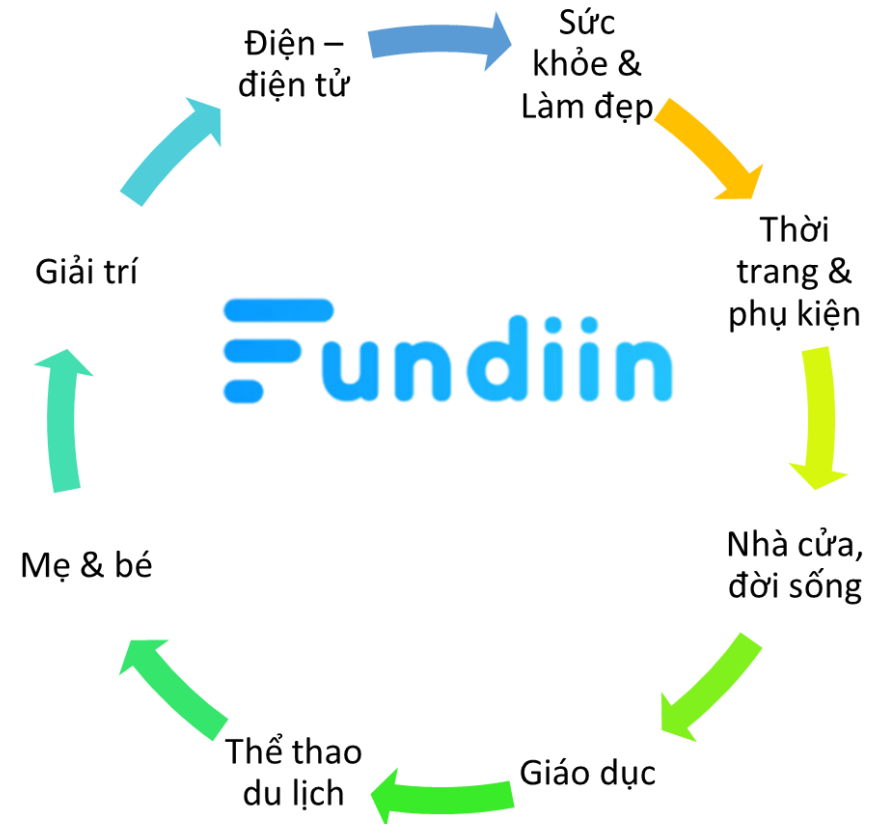
Fundiin

Trả sau kỳ hạn linh hoạt đến 12 tháng
Hoàn toàn miễn lãi

Fundiin đã thu hút:

- Hàng trăm ngàn người dùng sử dụng dịch vụ và hợp tác
- Hơn 500 doanh nghiệp bán lẻ thuộc các ngành hàng khác nhau.

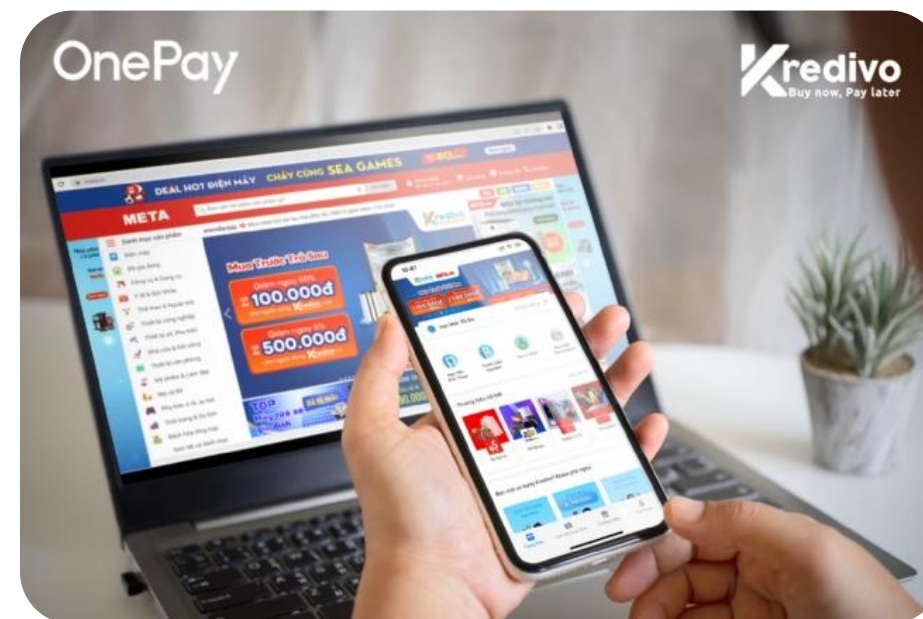

MỘT SỐ NCC TIÊU BIỂU – KREDIVO, VIS

Nhằm đáp ứng nhu cầu và xu hướng ngày càng tăng của người tiêu dùng tại Việt Nam, các ngân hàng đã hợp tác với các tổ chức tín dụng, các công ty tài chính cho ra mắt các sản phẩm BNPL – đa dạng với nhiều ưu đãi cho người dùng lựa chọn

Visa đã hợp tác với Sacombank, HDBank, Alepay và NextPay ra mắt giải pháp trả góp VIS.

Kredivo cũng hợp tác với OnePay.

Hợp tác với trung gian thanh toán, nhà đầu tư đến từ Indonesia này có thể kết nối với 4.000 nhà bán lẻ hàng hóa tại Việt Nam để phát triển các khoản cho vay.

NHỮNG THÁCH THỨC VÀ KHÓ KHĂN GẶP PHẢI ĐỂ PHÁT TRIỂN THỊ TRƯỜNG BNPL HIỆU QUẢ VÀ LÀNH MẠNH TẠI VIỆT NAM

Thách thức về pháp lý trong triển khai dịch vụ BNPL

- **Khung pháp lý chưa rõ ràng và đầy đủ:** gây khó khăn cho đơn vị cung cấp và rủi ro cho NTD
- **Thu thập và xử lý dữ liệu khách hàng hạn chế:** thiếu nguồn dữ liệu sạch và chất lượng cao để đánh giá chất lượng khách hàng trước khi duyệt BNPL

→ Có thể dẫn đến tình trạng gia tăng nợ xấu, ảnh hưởng không nhỏ đến nền kinh tế.

Tác động của môi trường kinh tế vĩ mô lên dịch vụ BNPL nói riêng, dịch vụ tài chính tiêu dùng nói chung

- Tốc độ **tăng trưởng kinh tế chậm lại, lạm phát tăng** → tăng trưởng tín dụng khó khăn hơn
- **Các đơn vị cung cấp** dịch vụ BNPL như MoMo, ZaloPay và ShopeePay... có tăng trưởng ấn tượng về số lượng người dùng và khối lượng giao dịch nhưng **vẫn thua lỗ do “đốt vốn” để thu hút và giữ chân khách hàng**

Rủi ro tín dụng tăng cao, đặc biệt trong mảng cho vay tiêu dùng

- **Rủi ro tín dụng và tỉ lệ nợ xấu** đang có xu hướng **gia tăng** (tỷ lệ đạt 4,55%, tăng so với mức 2% vào cuối năm 2022)
 - **Nguyên nhân:** do **khả năng trả nợ của KH bị ảnh hưởng** bởi các diễn biến xấu của nền kinh tế.
- Các đơn vị cung cấp dịch vụ hạn chế mở rộng quy mô BNPL

HƯỚNG ĐỀ XUẤT GIẢI QUYẾT CÁC THÁCH THỨC

Hoàn thiện khung pháp lí:

Cần thiết lập các quy định cụ thể hơn nữa về quyền và nghĩa vụ của tất cả những bên liên quan

→ Tạo môi trường hoạt động lành mạnh và nâng cao hiệu quả quản lí dịch vụ BNPL tại Việt Nam.

Cải thiện chất lượng dữ liệu khách hàng:

Hợp tác với các TCTD, viễn thông và các đơn vị cung cấp dữ liệu khác sẽ nâng cao độ chính xác của mô hình đánh giá tín dụng, giảm thiểu rủi ro

→ Đảm bảo dữ liệu sạch và chất lượng cao, cải thiện hiệu quả dịch vụ BNPL

→ Tránh nợ xấu, góp phần phát triển bền vững ngành tài chính và kinh tế số VN

Ứng dụng AI và ML vào hoạt động phân tích, tăng cường đánh giá rủi ro:

Giúp nhận diện các xu hướng và dấu hiệu rủi ro một cách chính xác hơn. VD: AI phân tích hành vi chi tiêu của KH, xác định điểm bất thường và phòng ngừa

→ Tối ưu hóa việc phân loại KH, lên chiến lược phù hợp với từng nhóm

→ Các tổ chức hoạt động hiệu quả hơn, góp phần bảo vệ quyền lợi của NTD

Tăng cường giáo dục tài chính cho NTD

Giúp NTD hiểu rõ hơn về hoạt động của BNPL, lợi ích và rủi ro liên quan, từ đó sử dụng dịch vụ thông minh và có trách nhiệm

Các hoạt động cần nhắc: hội thảo, khóa học trực tuyến và video hướng dẫn, ứng dụng quản lý chi tiêu...

→ Bảo vệ quyền lợi NTD, góp phần vào sự phát triển bền vững của dịch vụ BNPL và ngành tài chính - ngân hàng.

THANK YOU!